

MD-3401, mun. Hîncești, str. Chișinăului, 7, tel: (+373 269) 23272, fax (+373 269) 23272
e-mail: jhn@justice.md

Dosar nr. 2-813/19

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușeanu, nr. 28
MD-2004

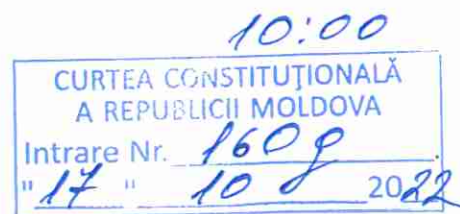
Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la admonistratorii autorizați, depusă de pîrîtul Nemțanu Victor și a reprezentantului său, avocat Sorochin Iuri, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova împotriva lui Nemțanu Victor cu privire la încasarea cotizației obligatorii de membru și compensarea cheltuielilor de judecată.

Anexă: Originalul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate total pe 14 file și copia încheierii din 06 octombrie 2022 pe 04 file.

Judecător

Natalia Doroftei

Ex: Cirlan Felicia
Tel: 0269 2 49 12

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI SEDIUL IALOVENI
14. IUL 2022
Nr. intrare <u>6847</u>

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**

1. Nume NEMȚANU

2. Prenume VICTOR

5. Reprezentant SOROCHIN IURI - AVOCAT

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu

2. Numărul și data înregistrării

3. Numele administratorului

4. Telefon și e-mail

5. Reprezentant

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimizată)

7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI / IALOVENI

2. Judecător/complet de judecată DOROFTEI NATALIA

4. Adresa instanței de judecată Str.Prieteniei, 4, MD-6801, or. Ialoveni

5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată +373(268)2-21-63 jia@justice.md

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Hîncești sediul la Ialoveni la 01.08.2019, reclamantul Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova (UAAM) a chemat în instanța de judecată pârâtul Nemțanu Victor (persoană fizică) solicitând încasarea contribuțiilor obligatorii de membru la bugetul Uniunii administratorilor autorizați pentru anul 2015 și anul 2016.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul învederează că, în corespundere cu art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la administratorii autorizați, Uniunea administratorilor autorizați este o organizație profesională necomercială, cu personalitate juridică, care întrunește pe toți administratorii autorizați în condițiile prezentei legi. Conform art. 47 alin. (1) al aceleiași legi, calitatea de membru al Uniunii administratorilor autorizați este o condiție obligatorie pentru exercitarea activității de administrator, iar pierderea calității de membru al Uniunii are ca efect încetarea activității administratorului în condițiile prezentei legi. Iar alin. (3) al aceluiași articol stabilește, că administratorul are obligația să achite contribuțiile obligatorii la bugetul Uniunii administratorilor autorizați în mărimeași în termenele stabilite de Statut Uniunii.

În ordinea celor expuse, reclamantul susține că, de la accederea în profesia de administrator (art. 18, alin. (1) din Legea cu privire la administratorii autorizați) și până la suspendarea sau încetarea activității administratorului (art. 38, 39 și 40 din Legea cu privire la administratorii autorizați) administratorul autorizat este obligat să achite contribuțiile obligatorii la bugetul Uniunii. Sub autoritatea dispozițiilor legale invocate, Uniunea pretinde achitarea contribuțiilor de membru de la fiecare administrator autorizat.

Consideră Reclamantul (UAAM) că, cet. Nemțanu Victor îi revine obligația de a achita contribuția de membru al UAAM pentru anul 2015 și pentru anul 2016 (până la data 25.05.2016), suma de 4337,00 lei.

În alte circumstanțe oportune, conform Ordinului Ministerului Justiției Nr. 595 din 07.06.2016, în temeiul art. 38 (1) a) din Legea Nr. 161 din 18.07.2014, activitatea administratorului autorizat Nemțanu Victor a fost suspendată pe o durată de 2 ani, începând cu data de 25.05.2016. După constituirea Uniunii, acesta nu a practicat activitatea de administrator autorizat, respectiv nu și-a înregistrat candidatura în modul corespunzător, iar de la organul fiscal nu a solicitat atribuirea codului fiscal distinct, astfel, nefiind luat la evidență fiscală în calitate de contribuabil, ce practică activitatea de administrator autorizat în cadrul unui birou individual sau asociat.

Anterior înaintării acțiunii civile nominalizate supra, în temeiul Ordinului Nr. 518 din 24.08.2018 al Ministerului Justiției al RM „Cu privire la încetarea activității unor administratori autorizați” s-a ordonat încetarea activității administratorului autorizat Nemțanu Victor – Autorizația nr. 89 din 14.01.2015, în temeiul art. 39 (1) g) și art. 40 (2) din Legea nr. 161 din 18.07.2014 cu privire

²Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

la administratorii autorizați a Deciziei din 12.06.2018 a Comisiei de autorizare și disciplină a administratorilor autorizați de pe lângă Ministerul Justiției al RM.

În cadrul perioadei de suspendare a autorizației de activitate, precum și după încetarea activității administratorului autorizat, acesta nu poate efectua plăți în calitate sa de administrator autorizat în pofida faptului că activitatea sa a fost suspendată, iar apoi încetată, prin urmare, acesta nu poate efectua careva acțiuni cu caracter juridic, inclusiv transferuri bănești de orice natură, nu are dreptul să semneze facturi, acte de predare-primire ș.a. Achitarea unor careva contribuții de membru în cadrul perioadei de suspendare a autorizației de activitate și/sau de încetare a activității, nu poate fi efectuată de către administratorul autorizat, deoarece el nu poate trece aceste cheltuieli la categoria cheltuielilor deductibile, iar UAAM nu poate elibera factură fiscală respectivă unei persoane care nu este membru al uniunii respective. Or, Nemțanu Victor nu a fost înregistrat în calitate de contribuabil, ce practică activitatea de administrator autorizat în cadrul unui birou individual sau asociat.

În acest sens, conform pct 12.19 al Statutului UAAM este stabilit că membrul căruia i s-a suspendat autorizația de activitate sau i s-a retras prin Decizie autorizația de activitate, însă decizia a fost contestată în instanța de judecată se consideră „membru pasiv fără drept de vot”. Acesta este degrevat pe perioada suspendării sau de retragere să achite contribuțiile (cotizațiile, taxele etc.) obligatorii.

Reieșind din contextul celor enunțate supra, acțiunea civilă privind încasarea cotizațiilor anuale de membru, a fost înaintată împotriva unei persoane fizice necorespunzătoare (care nu deține statutul de administrator autorizat și nici nu a fost înregistrat ca entitate în acest sens), care de fapt nu poate avea careva obligații și/sau responsabilități fata de reclamantul UAAM, în lipsa unor raporturi juridice.

La caz este de menționat că, în temeiul Hotărârii nr.: 3-2120/2019 din 15.07.2020 emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), menținută prin Încheierile 3a-1183/30 din 16.12.2020, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău și nr. 3ra-101/22 din 11.05.2022, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, Ministerul Justiției al RM a emis Ordinul nr. 149 din 08.06.2022, conform căruia a anulat pct. 1 din Ordinul ministrului justiției nr. 518 din 24.08.2018 cu privire la încetarea activității unor administratori autorizați în partea încetării activității administratorului autorizat Nemțanu Victor – Autorizația nr. 89 din 14.01.2015.

Ulterior revendicărilor obținute, Nemțanu Victor la data de 22.06.2022 a ridicat autorizația de la Ministerul Justiției și a luat act de cunoștință cu Ordinul nr. 149 din 08.06.2022.

Confirmarea Serviciului Fiscal de Stat Nr. 14228 din 28.06.2022, atestă luarea la evidență fiscală a contribuabilului Nemțanu Victor, ca persoana ce practică activitate profesională cu sediul Bd. Decebal, 99, mun. Chișinău, în baza codului fiscal 3202250352290, denumirea “Biroul Administratorului Autorizat Nemțanu Victor”, începând cu data 28.06.2022.

Respectiv, până la această dată (28.06.2022), UAAM nu era în drept de a pretinde careva plăți cu titlu de cotizații din contul administratorului autorizat Nemțanu Victor. Or, acesta își are

înregistrată entitatea în calitate de contribuabil și în calitate de administrator autorizat începând cu data de 28.06.2022.

UAAM nu a respectat consecutivitatea etapelor legale de revendicare a unor drepturi pretinse a fi încălcate. Aceștia întâi de toate, în mod unilateral prin Decizia din 12.06.2018 a Comisiei de autorizare și disciplină a administratorilor autorizați de pe lângă Ministerul Justiției al RM, au încetat activitatea unor administratori autorizați. Ulterior aplicării acestor masuri, au înaintat acțiuni civile, privind încasarea pretinselor cotizații, față de persoanele fizice, care în virtutea legii, deja nu mai dețineau statutul de administrator autorizat și față de care nu mai poate fi pretinsa executarea unei astfel de obligații, nefiind membri a unei astfel de organizații (UAAM). Astfel, persoanele vizate au fost supuse unor masuri de constrângere dublate, pentru una și aceeași obligație. Or, în alte circumstanțe, în urma unei eventuale executări forțate a obligației de plată a cotizațiilor, legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea restabilirii statutului încetat.

Este de menționat că, dreptul de a profesa în calitate de administrator autorizat Nemțanu Victor a obținut-o anterior înființării UAAM. La fel este de menționat și faptul că atât în Legea Nr.161 din 18.07.2014, cât și în Statutul UAAM nu este expres prevăzut modul și condițiile de dobândire a calității de membru al Uniunii. Mai mult decât atât, în acest sens nu a fost depusă nici o solicitare din partea Pârâtului de aderare la UAAM și prin urmare nimeni nu poate îngrădi dreptul lui Nemțanu Victor de a se asocia cu alți administratori care la fel, își au suspendată activitatea. Altfel spus, lui Nemțanu Victor i-a fost încălcat dreptul constituțional la libera asociere, iar prin lege a fost instituit un monopol deținut de UAAM.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul prezentei sesizări constituie exercitarea controlului constituționalității a art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, în corelație cu prevederile art. art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM, art. art. 6, 13, 14, 17 din CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 12 la CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, esenței și spiritului drepturilor desprinse din preambulul CEDO, precum și, jurisprudenței CtEDO.

Controlul constituționalității, se solicită a fi efectuat în partea sintagmei: "... care îi întrunește pe toți administratorii autorizați ...", din contextul prevederilor art. 10 alin (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați.

Potrivit Articolului 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014 (Uniunea administratorilor autorizați) Uniunea administratorilor autorizați este o organizație profesională necomercială, cu personalitate juridică, "care îi întrunește pe toți administratorii autorizați" în condițiile prezentei legi.

³În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rationemateriae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Semnatarii, în calitate de autorii ai prezentei sesizării, susținem că textul legal contestat este incert și imprevizibil, precum și instituie monopol asupra profesiei de administrator autorizat.

În partea ce ține de prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, sintagma "care îi întrunește pe toți administratorii autorizați", este neconstituțională, dat fiind faptul că, pe asemenea chestiune, anterior s-a expus Curtea Constituțională prin Decizia din 15.02.2000 publicată la data de 02.03.2000 în MO nr.24-26, și anume, art. 11 conform căruia: "Instituirea prin lege a monopolului Uniunii Avocaților asupra profesiei de avocat, evident, nu contribuie la concurența între persoanele care acorda asistența juridică, mai mult ca atât, împiedică dezvoltarea ei".

Tot în acest sens, prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, contravin prevederilor art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 42, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM. Or, statutul Administratorului autorizat este similar statutul Avocatului, Notarului și a Executorului judecătoresc, care la fel, sunt profesii libere a căror reglementare fiscală este similară și la fel, fac parte din același domeniu – domeniul justiției.

Urmare a celor menționate, autorii sesizării atrag atenția instanței de contencios constituțional că norma contestată nu este suficient de clară și completă, este lipsită de accesibilitate și previzibilitate și, respectiv, încalcă implicit drepturile garantate de art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) din Constituția RM.

Totodată, prin faptul că norma, constituționalitatea căreia urmează a fi verificată, permite revizuirea și descalificarea efectelor unei hotărâri judecătorești irevocabile și executorii, ceea ce încalcă caracterul efectiv a remediului adresării în instanța, se violează prevederile art. 20 și art. 120 din Constituție, iar prin prisma principiilor constituționale din blocul de constituționalitate, art. 6 și art. 11 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Astfel, prin încălcarea prevederilor art. 20 și art. 23 din Constituție, are loc o violare a prevederilor articolul 54 alin. (1) și (3) din Constituție, fapt inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică.

Deci, art. 1 alin. (3) din Constituție prevede că: *"Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate"*.

⁴În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Prin „stat de drept”, doctrina constituțională desemnează „un sistem de drept” cu norme juridice suficient de precise pentru a putea fi aplicabile, care să permită o orientare clară a destinatarilor, să nu lase loc posibil pentru arbitrar și să poată fi verificată conformitatea aplicării lor cu norme de referință.

Totodată, art. 23 alin. (2) din Constituție prevede că „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-șicunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Astfel, art. 23 alin. (2) din Constituție impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Statul de drept, astfel definit, presupune o structură clară și bine articulată a ierarhiei normelor, printr-o încadrare determinată precisă lor în ordinea constituțională, prin legi precise și care prevăd limitele exacte ale acțiunii pentru organele de execuție, cu jurisdicții competente de control a conformității normelor individuale și generale, s.a.

Așadar, constituționalismul garantează ideea de stat de drept, întrucât integrează, în general, ordinea statului de drept, afirmă supremația Constituției și respectarea drepturilor fundamentale, generalizează controlul jurisdicțional al aplicării lor efective și concrete, ceea ce ilustrează, în mod expresiv, preeminența dreptului în raport cu cele două mari dimensiuni democrația și respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Securitatea juridică este unul din principiile fundamentale ale „statului de drept”. Conceptul de securitate juridică are o accepțiune strict formală, relevantă în doctrina constituțională, desemnând ceea „proprietate a unui sistem juridic de a institui pentru toți destinatarii un cadru normativ relativ determinat care să permită o orientare precisă și clară a acestora la un moment dat”.

„Securitatea juridică” nu comportă nici o garanție relativă la stabilitatea unui anumit conținut normativ, ci implică obligația ca normele să fie aplicate și modificate de o manieră explicită, accesibilă și previzibilă.

Pe cale de consecință, se observă că Curtea Constituțională în HCC nr. 10 din 12.05.2015, menționează că articolul 20 din Constituție garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Iar, în Hotărârea nr. 2 din 19 februarie 2004, Curtea a menționat că „accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină”. Din aceste raționamente se relevă că dreptul contestatarului la un proces echitabil se extinde și asupra posibilității acestuia de a înțelege clar că, Uniunea administratorilor autorizați îi întrunește pe toți administratorii autorizați conform art.10 din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, sau cum anterior a fost menționat că, orice monopol nu contribuie la concurența între persoane cât și împiedică dezvoltarea ei. La data de 15.02.2000 Curtea Constituțională a publicat în MO nr.24-26 din

02.03.2000, art.11 conform căruia: "Instituirea prin lege a monopolului Uniunii Avocaților asupra profesiei de avocat, evident, nu contribuie la concurența între persoanele care acordă asistență juridică, mai mult ca atât, împiedică dezvoltarea ei." Contravin art.1 al.3, art.6, art.16, art.22, 26, art.42 și art.43 din Constituție".

Articolul 41 din Constituția RM – Libertatea partidelor și a altor organizații social-politice (1) Cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilorși, în condițiile legii, participă la alegeri. (2) Partidele și alte organizații social-politice sînt egale în fața legii. (3) Statul asigură respectarea drepturilor și intereselor legitime ale partidelor și ale altor organizații social-politice. (4) Partidele și alte organizații social-politice care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept, a suveranitățiișiindependenței, a integrității teritoriale a Republicii Moldova sînt neconstituționale.

Articolul 42 din Constituția RM – Dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate (1) Orice salariat are dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. (2) Sindicatele se constituie șiîșidesfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților.

Considerăm că cadrul legal ce ține calitatea și statutul de membru al UAAM nu este unul univoc și nu reglementează pe deplin și în mod exhaustiv domeniul respectiv.

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii (1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Salariații au dreptul la protecția muncii...

Reieșind din acest context, chiar dacă ar fi existat o obligație pecuniară, aceasta ar fi succedată de un cont spre plată și/sau o factură fiscală emisă de contabilitatea UAAM, or o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Dacă ar fi să raportăm statutul Administratorului autorizat la statutul Avocatului, Notarului și a Executorului judecătorec, care la fel, sunt profesii libere a căror reglementare fiscală este similară și la fel, fac parte din același domeniu – al justiției, acestora, nu li se retrage statutul de membru pentru neachitarea cotizațiilor anuale. Astfel, persoanele care activează în calitate de Administrator autorizat sunt supuse unei discriminări din partea UAAM, manifestată prin instituirea unui monopol reglementat prin Legea cu privire la administratorii autorizați, asupra acestei profesii, membrii cărora sunt tratați diferit de colegii de breaslă (avocați, notari, executori judecătorești etc.). Prin urmare, acest fapt contravine prevederilor articolului 14 din Convenția Nr. 1950 din 04.11.1950: Articolul 14. Interzicerea discriminării. Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

În esență, statutul de Administrator autorizat, precum și Autorizația administratorului autorizat conferită de Ministerul Justiției al RM, constituie proprietate privată a persoanei ce le-a dobândit și le deține în mod licit. Acestea, luate în ansamblu, formează un instrument cu ajutorul căruia Administratorul autorizat are dreptul și este liber să-și desfășoare activitatea în domeniul justiției, și la retragerea cărora, persoana respectivă devine involuntar și ireversibil – șomer, fără posibilitatea de a mai activa în domeniul pe care și la ales drept profesie. În acest context, sunt încălcate prevederile Articolului 46 din Constituția RM.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate. (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. (3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă. Tot în acest sens, se referă și prevederile art. 1 din Protocolul Nr. 1 la Convenția CEDO.

Într-un final, în cazul în care această "datorie" avea să fie una certă și exigibilă, cei de la UAAM, fiind de bună credință, urmau să se adreseze cu o acțiune civilă în instanțele judecătorești pentru a își revendica dreptul încălcat și a încasa forțat această datorie. Însă, UAAM a ales o cale abuzivă, profitând de niște norme care intenționat au fost "strecurate" în textul legii în cauză, cu scopul de a constrânge, manipula sau intimida într-o oarecare măsură, pe administratorii autorizați vizați pe acest caz, precum și membrii UAAM existenți, înfăptuind justiția într-un mod exclusiv, unilateral și de sine stătător, fără a apela la instanțele judecătorești. Astfel, încălcându-se Articolul 114 din Constituția RM, conform căruia: *"Înfăptuirea justiției Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești"*.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Cu referire la încălcarea dreptului protejat de articolul 1 alin. (3) din Constituție, autorii sesizării consideră că prin prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, legiuitorul a încălcat flagrant prevederile art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 42, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM.

Astfel, art. 1 alin. (3) din Constituție prevede că Republica Moldova este un stat de drept.

Prin „stat de drept”, doctrina constituțională desemnează „un sistem juridic” prezentând următoarele proprietăți – formularea unor norme juridice suficient de precise pentru a putea fi aplicabile, care să permită o orientare clară a destinatarilor, să nu lase loc posibil pentru arbitrar și să poată fi verificată conformitatea aplicării lor cu norme de referință, iar procedurile să permită controlul efectiv al conformității normelor aplicate cu cele de rang superior” (controlul de constituționalitate).

Statul de drept, astfel definit, presupune o structură clară și bine articulată a ierarhiei normelor, printr-o încadrare determinată precis a lor în ordinea constituțională, prin legi precise și care prevăd limitele exacte ale acțiunii pentru organele de execuție, cu jurisdicții competente de control a conformității normelor individuale și generale, s.a.

Așadar, constituționalismul garantează ideea de stat de drept, întrucât integrează, în general, ordinea statului de drept, afirmă supremația Constituției și respectarea drepturilor fundamentale, generalizează controlul jurisdicțional al aplicării lor efective și concrete, ceea ce ilustrează, în mod expresiv, preeminența dreptului în raport cu cele două mari dimensiuni – democrația și respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Securitatea juridică este unul din principiile fundamentale ale „statului de drept”. Conceptul de securitate juridică are o accepțiune strict formală, relevantă în doctrina constituțională, desemnând acea „proprietate a unui sistem juridic de a institui pentru toți destinatarii un cadru normativ relativ determinat care să permită o orientare precisă și clară a acestora la un moment dat”.

„Securitatea juridică” nu comportă nici o garanție relativă la stabilitatea unui anumit conținut normativ, ci implică obligația ca normele să fie aplicate și modificate de o manieră explicită, accesibilă și previzibilă.

Pe cale de consecință, se observă că Curtea Constituțională în HCC nr. 10 din 12.05.2015, menționează că articolul 20 din Constituție garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

⁵În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unu sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

lar, în Hotărârea nr. 2 din 19 februarie 2004, Curtea a menționat că „accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină”. Din aceste raționamente se relevă că dreptul contestatarului la un proces echitabil se extinde și asupra posibilității acestuia de a înțelege clar Uniunea administratorilor autorizați îi întrunește pe toți administratori autorizați conform art.10 din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați sau cum anterior a indicat ca orice monopol nu contribuie la concurența între persoane cât și împiedică dezvoltarea ei, „Curtea Constituțională la data de 15.02.2000 publicat în MO nr.24-26 din 02.03.2000 art.11 „*Instituirea prin lege a monopolului Uniunii Avocaților asupra profesiei de avocat, evident, nu contribuie la concurența între persoanele care acorda asistența juridică, mai mult ca atât, împiedică dezvoltarea ei.*” Contravin art.1 al.3, art.6, art.16, art.22, 26, art.42 și art.43 din Constituție”.

Astfel, potrivit lit. a) alin. (1) art. 135 din Constituție, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte”.

Prin urmare, întru asigurarea unei soluții constituționale asupra incidentului de constituționalitate ce vizează prevederile art. art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM, art. art. 6, 11, 14, 17 din CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 12 la CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, esenței și spiritului drepturilor desprinse din preambulul CEDO, precum și, jurisprudenței CtEDO, raportate la art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, pe cale de excepție, recurgem la prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a acestor prevederi legale.

În conformitate cu prevederile paragrafului 54 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „Excepția de neconstituționalitate este mijlocul de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată”.

Conform paragrafului 62 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficient”.

La paragraful 63 din aceeași Hotărâre, „Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune ”eo ipso” prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională”.

În acest context, la paragraful 64 „Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale”.

În concluzie, CEDO a stabilit că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a articolului 6§1 și articolului 11 din Convenție. Dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară.

Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

Urmare a celor expuse mai sus, autorii prezentei sesizări solicită respectuos Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei “... care îi întrunește pe toți administratorii autorizați ...”, din contextul prevederilor art. 10 alin (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, prin raportare la prevederile prevederilor art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 42, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM și a articolului 6§1 și articolului 11 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Copia buletinului de identitate a cet. Nemțanu Victor;
2. Copia Autorizației nr. 89 din 14.01.2015 a administratorului autorizat Nemțanu Victor;
3. Copia cererii de chemare in judecata depusa de UAAM;
4. Copia Ordinului Nr. 595 din 07.06.2016 al Ministerului Justiției al RM cu privire la suspendarea activității administratorului autorizat;
5. Copia Ordinului Nr. 518 din 24.08.2018 al Ministerului Justiției al RM cu privire la încetarea activității unor administratori autorizați;
6. Copia Ordinului nr. 149 din 08.06.2022 al Ministerului Justiției al RM cu privire la executarea Hotărârii Judecătorei Chișinău nr.: 3-2120/2019 din 15.07.2020;
7. Copia Hotărârii Judecătorei Chișinău nr.: 3-2120/2019 din 15.07.2020;
8. Copia Încheierii Curții de Apel Chișinău 3a-1183/30 din 16.12.2020;
9. Copia Încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-101/22 din 11.05.2022;
10. Copia Confirmării Serviciului Fiscal de Stat Nr. 14228 din 28.06.2022, ce atestă luarea la evidență fiscală a contribuabilului Nemțanu Victor, ca persoana ce practică activitate profesională cu sediul Bd. Decebal, 99, mun. Chișinău, în baza codului fiscal 3202250352290, denumirea "Biroul Administratorului Autorizat Nemțanu Victor".

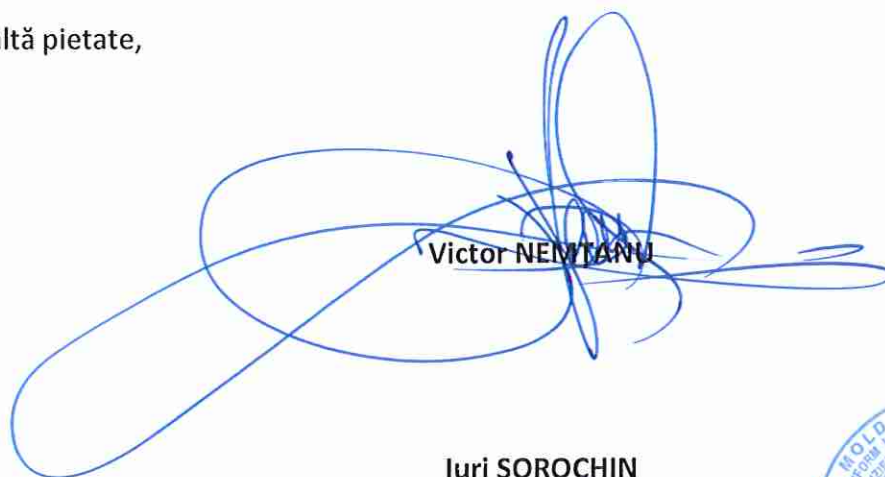
⁶În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

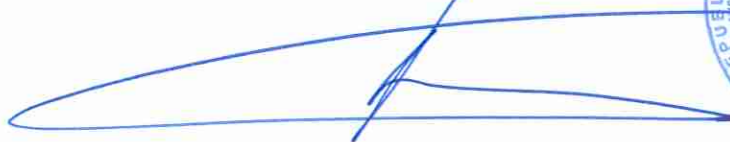
Subsemnatul, Victor Nemțanu, autorul excepției de neconstituționalitate, declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții Constituționale sunt veridice, fapt pentru care aplic semnătura personală.

Data: 14.07.2022

Cu înaltă pietate,

Victor NEMTANU

Iuri SOROCHIN
avocat

⁷În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHIEIERE

06 octombrie 2022

or. Ialoveni

Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni) în componența:
Președintelui ședinței, judecătorul - Natalia Doroftei,
grefierului – Tatiana Bozu

Cu participarea:
Reprezentantului pîrîrtului – avocat Sorochin Iuri

examinând în cadrul ședinței publice, cererea pîrîrtului Nemțanu Victor și a reprezentantului său, avocat Sorochin Iuri, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova împotriva lui Nemțanu Victor cu privire la încasarea cotizației obligatorii de membru și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a :

La 1 august 2019, Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova, reprezentată de Veaceslav Darii în baza procurii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nemțanu Victor cu privire la încasarea cotizației obligatorii de membru în mărime de 4 337 de lei pentru perioada 1 ianuarie 2015-25 mai 2016 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 168 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul PIGD, judecătorului Victor Olărescu la 1 august 2019, care prin încheierea judecătorului Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni din 7 august 2019 a acceptat spre examinare cererea, fiind stabilită ședința de judecată pentru 20 noiembrie 2019.

Prin Încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoria Hîncești din 8 iunie 2021, a fost dispusă redistribuirea aleatorie, prin intermediul PIGD a cauzei nr. 2-813/19 unui alt judecător din cadrul Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni pentru examinare. (f.d. 53)

Prin Fișa de repartizare repetată a dosarului din 15 iunie 2021, cauza a fost repartizată judecătorului Natalia Doroftei (f.d. 54), iar prin încheierea din 21 iunie 2021 a fost numită ședința de judecată prin 26 iulie 2021. (f.d. 55)

Prin intermediul Secției de evidență și documentare procesuală, Nemțanu Victor, la 14.07.2022 a înaintat o sesizare privind excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, în corelație cu prevederile art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 20, 22, 23 alin. (2), 26 alin. (1) și (2), 41, 43, 46 alin. (1), 54 alin. (1), 76, 114, 127 alin. (1) și (2) din Constituția RM, art. 6, 13, 14, 17 din CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 12 la CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, esenței și spiritului drepturilor desprinse din preambulul CEDO, precum și jurisprudenței CtEDO, în vederea verificării constituționalității prevederilor articolului 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, și anume a sintagmei: „...care îi întrunește pe toți administratorii autorizați...”.

În ședința de judecată, reprezentantul lui Nemțanu Victor, avocatul Sorochin Iuri, a pledat pentru admiterea sesizării.

Reprezentantul Uniunii Administratorilor Autorizați din Moldova, Darii Veaceslav, la ședința de judecată nu s-a prezentat solicitînd examinarea cauzei în lipsa sa.

Studiind cererea depusă de pîrît și reprezentantul său, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța consideră că cererea urmează a fi admisă cu remiterea sesizării spre examinare Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevazute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei Curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Instanța constata că, la caz sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă și de către Curtea Constituțională în hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către reprezentantul părții în proces împuternicit în modul stabilit prin Lege, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă. Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de Nemțanu Victor și avocatul Sorochin Iuri, constituie o prerogativă a acestora, iar prin ignorarea demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța constituțională, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătorești.

Totodată, instanța reiterează că în conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova: (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

În conformitate cu art. 23 din Constituția Republicii Moldova, (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Din considerentele enunțate, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Victor Nemțanu și avocatul Sorochin Iuri, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității prevederilor legale sus enunțate.

În conformitate cu prevederile art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

DISPUNE:

Se admite cererea depusă de Victor Nemțanu și reprezentantul său, avocatul Iuri Sorochin, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) din Legea nr. 161 din 18.07.2014, cu privire la administratorii autorizați, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei cai de atac.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Natalia Doroftei